

Suomenlahden merivartiosto
Esikunta

12.05.2023

Sisäministeriö lausuntopyyntö 13.4.2023 VN/30996/2022-SM-2

Suomenlahden merivartioston lausunto

1 Yleistä

Suomenlahden merivartiosto on tutustunut hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi rikostorjunnasta rajavartiolaitoksessa annetun lain muuttamisesta. Merivartiosto toteaa yleisellä tasolla kokonaisehdotuksella saavutettavan niitä tavoitteita, joita sille on asetettu. Ehdotus tulisi säästämään toimivaltaisten viranomaisten resursseja, sekä tehostaisi Rajavartiolaitoksen kykyä estää sille tutkittavaksi kuuluvia rikoksia.

Suomenlahden merivartiostio esittää tarkennuksia hallituksen esityksen pykäliin 16 sekä 23. Esityksensä merivartiosto perustelee niiden kyvyllä entisestään tehostaa Rajavartiolaitoksen kykyä estää sille tutkittavaksi kuuluvia rikoksia. Tarkennusten avulla kyettäisiin myös entistä paremmin turvaamaan perustuslain 2 luvun 6§ mukainen ihmisten yhdenvertaisuus lain edessä.

Nykyisessä lainsäädännössä Rajavartiolaitokselle tutkittavaksi kuuluvan rikoksen estämiseksi, on Poliisilla enemmän keinoja sen toteuttamiseksi. Rajavartiolaitoksen keinot rikosten estämiseksi on lähtökohtaisesti sidottu listarikoksiin, kun taas poliisilla rikoksesta tuomittavaan vankeusrangaistukseen. Estettäessä laittoman maahantulon järjestämistä ja siihen liittyvää törkeää ihmiskauppaa, olisi Rajavartiolaitoksella oikeus käyttää niitä keinoja, joita laittoman maahantulon järjestämisestä tuomittava kahden vuoden vankeusrangaistus mahdollistaisi. Poliisin estäessä samaa kokonaisuutta, olisi sillä käytettävissä niitä keinoja, joita törkeän ihmiskaupan kymmen vuoden vankeusrangaistus mahdollistaisi.

Rikosten estämisen, niiden tutkimisen ja rikosten uhrien oikeusturvan varmistamiseksi merivartiosto esittää, että niin salaisten tiedonhankinta, kuin myös pakokkeinojen osalta listarikoksista tulisi luopua ja keinojen käytön tulisi perustua rikoksesta määrättävään vankeusrangaistukseen.

2 Suomenlahden merivartioston tarkennukset

2.1 16 § Televalvonta ja sen edellytykset

Esitetään tarkennettavaksi: *Rajavartiolaitokselle voidaan sen tutkittavaksi kuuluvan rikoksen estämiseksi antaa lupa kohdistaa televalvontaa henkilön hallussa olevaan tai hänen oletettavasti käyttämäänsä teleosoitteeseen tai telepäätelaitteeseen, jos henkilön lausumien tai käyttäytymisen perusteella taikka muutoin voidaan perustellusti olettaa syyllistyvän rikokseen, josta voidaan tuomita vankeuteen vähintään neljäksi vuodeksi.*

Perustelut: Kirjausmuoto olisi vastaava kuin poliisilain 5 luvussa, mutta edelleen Rajavartiolaitoksen toimivaltaan sidottu. Lain esitetty kirjausmuoto ottaisi huomioon mahdolliset muutokset rajavartiolaitoksen rikostorjuntalain 2 luvun 4§.

2.2 23 § Peitelty tiedonhankinta ja sen edellytykset

Esitetään tarkennettavaksi: *Rajavartiolaitos saa käyttää peiteltyä tiedonhankintaa Rajavartiolaitokselle kuuluvan rikoksen estämiseksi, jos henkilön lausumien tai muun käyttäytymisen perusteella voidaan perustellusti olettaa hänen syyllistyvän rikokseen, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta.*

Perustelut: Kirjausmuoto olisi vastaava kuin poliisilain 5 luvussa, mutta edelleen Rajavartiolaitoksen toimivaltaan sidottu. Lain esitetty kirjausmuoto ottaisi huomioon mahdolliset muutokset rajavartiolaitoksen rikostorjuntalain 2 luvun 4§.

Vartioston komentaja
Kommodori

Risto Jääskeläinen

Toimistopäällikkö
Komentajakapteeni

Tuomas Luukkonen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Rajavartiolaitos 12.05.2023 klo 11:29.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.